

A black and white photograph of a snowy forest scene. In the foreground, a rustic fence made of vertical wooden posts and horizontal rails runs across the frame. The ground is covered in a thick layer of snow, with several dark, irregular patches scattered throughout. In the background, numerous trees, mostly without leaves, stand against a light sky. The overall atmosphere is quiet and wintry.

Dušan Bertič
Roztrhnutý čas II.

Petr Placák
Roztrhaný čas

Ve větru praská dřevěný les
brodíš se nažloutlým sněhem
mrtví ptáci zpívají
ve zvláštní, podivuhodné krajině
začínáš mít radost.

Ve větru praská dřevěný les
nažloutlým sněhem se brodíš
zpívají mrtví ptáci
v podivuhodné krajině
radost mít začínáš.

Ďakujem pánovi Mgr. Petrovi Placákovi za láskavé dovolenie
uverejniť túto báseň aj v mojej druhej knihe a za jeho
vyjadrenie podpory v mojej literárnej činnosti.

D.B.

Dušan Bertič : Roztrhnutý čas II.

Určite sa vás aspoň raz v živote niekto spýtal: „Keby si mal druhú šancu v živote, prežiť ho ešte raz, čo by si urobil? Úplne niečo iné? Napravil všetky chyby? Alebo jednoducho využil život naplno?“

Hlavný hrdina tejto knihy dal na túto otázku jednoznačnú odpoveď.

Podmienenú poznaním.

Príbeh z pohoria Tribeč pokračuje. Vypadá to tak, že všetko je konečne normálne a Dušan s Tomášom sa dostali do svojej reality. A zdá sa, že ani ich identita neutrpela. Až kým sa to nezačne opäť uberať...

Druhá časť knihy je kratšia, ale o to viac dynamickejšia. Jeden obraz strieda ďalší, akoby ste skladali puzzle a hľadali ten správny kus, ktorý vám bude pasovať. Nechýba tu množstvo teórií až konšpirácií, neistôt, dohadov a omylov, podobne, ako je to v prvej časti, v snahe nájsť odpovede na situácie, do ktorých sa hlavné postavy dostávajú.

Existuje paralelná realita? Je len jedna, alebo ich je viacej? Ak by sa začala prelínať s našou, postrehli by sme to? Čo ak sa to už deje?

Dúfam, že pri čítaní tohto trileru, s množstvom fikcií a prvkami vedeckej fantastiky, zažijete dostatok zimomriavok a primerané množstvo strachu.

Predsa len je však táto časť iná, a to prekvapivým záverom. Akým?

Čo by ste povedali na trochu romantiky? Alebo, že by jej tam bolo oveľa viac? Chcel by som to zažiť ešte raz...

D.B.

Roztrhnutý čas II.

Vracali sme sa späť domov po šesťdesiatpäťke. Tomáš si užíval šoférovanie a ja som si so zavretými očami vychutnával country. Nechal som svoju myseľ odpočívať a nezaťažovať sa tým, čo príde v nasledujúcich dňoch. Ved' už bolo po všetkom. Karol bol nažive a môj priateľ Jozef tiež. Len mi letmo napadlo, či sa niektoré situácie zopakujú. Vedel som však, že okolnosti budú iné a objavia sa mnohé alternatívy. Tak, ako bude plynúť život v prúde času. Tak, ako to bolo pred dvomi rokmi, ako to bude teraz a aj v budúcnosti.

Aspoň tak som o tom bol presvedčený...

Po necelej hodine som sa lúčil s Tomášom pred činžiakom v ktorom býval.

Už vchádzal do vchodu, keď sa zrazu otočil a zvolal:

„Skoro som zabudol, Dušan. Volal mi otec, vieš, keď som ťa čakal pri cintoríne. Pozýva nás na víkend k sebe. Dúfam, že nič nemáš. Ja idem už v piatok dopoludnia. Cestou mám ešte vybaviť jeden predaj, mám to na trase.“

„V pohode, prídem, už sa teším. V sobotu som tam ako na koni,“ odpovedal som dosť prekvapený, ale vlastne rád. Ved' znova sa stretnem s Karolom.

Asi po hodine jazdy od Tomáša som si už masíroval svoje telo maximálne horúcou vodou, akú som dokázal znieť, v pohode svojho bytu. Potom som si vychutnal štyri volské oká, pripravil si svoj ovocný čaj do pollitráka, ktorý som už popíjal zabalený v župane v svojom obľúbenom kresle. Tešil som sa do práce. Vedel som, že ma v nasledujúcich dňoch úplne pohltí. V hlave mi skrslo množstvo zaujímavých nápadov.

To som ešte netušil, že všetky budú nanič...

Na druhý deň ráno som vykonal všetko rituálne a sadol si za svoj stôl v práci. Pohrúžený, obklopený a rád, čo mi prinášala moja profesia na riešenie. sotva prešli dve hodiny, keď mi sekretárka šéfa inštitútu zavolala, aby som sa hneď po obedňajšej prestávke dostavil k nemu. Trochu ma to prekvapilo. Riaditeľa sme mali nového, na poste bol necelý rok a osobne som s ním bol len raz. Z pracovných ciest som vždy informoval o výsledkoch svojho vedúceho a ten potom referoval ďalej. A správu som pre neho ešte len zostavoval. Ja som sa viac nezaujímal o miere spokojnosti so splnením môjho poverenia. Aj preto, že vždy bolo všetko v poriadku. Ale neprikladal som tomu zvláštny význam. Dlhšie sme sa už nevideli, tak mi napadlo, že ma chcel šéf len jednoducho vidieť a prehodiť pár slov.

Hneď z obeda som zaklopal na dvere sekretárke, vošiel dnu a pozdravil. Za svojím pracovným stolom sedela mladá, asi dvadsaťročná dievčina s dlhými blond vlasmi. Zdvihla mierne hlavu od počítača, odzdravila a popritom si navyknutým spôsobom odhrnula ľavou rukou padajúce vlasy cez plece.

Trochu som sa zarazil, ale nedal som to najavo. Niečo vo mne vyvolalo silný dojem, akoby sme sa my dvaja už niekde stretli.

„Prepáčte, nevideli sme sa už niekde?“ spýtal som sa zdvorilo.

„Asi nie, aspoň si nespomínam. Som tu nová. Nech sa páči, môžete ísť ďalej, pán riaditeľ vás už očakáva,“ vyzvala ma profesionálne. Zatváril som sa čo najviac neutrálne a vykročil k dverám. Míňajúc jej stôl som si všimol, skôr, ako som zaklopal, že štýlové hodiny v drevenom prevedení na jej stole ukazovali dvanásť tridsaťjeden. Stačil som postrehnúť jej meno z vizitky.

Volala sa Monika.

Zaklopal som dvakrát stredne silno, vošiel a pozdravil.

Riaditeľ, opätujúc pozdrav, mi pokynul rukou ponad pracovný stôl pred seba, aby som sa posadil oproti nemu do kresla. Bol stručný a prešiel priamo k veci. To, čo som sa od neho dozvedel, ma položilo. Nemohol som tomu uveriť... Vnímal som len ozveny jeho slov v hlave.

V inštitúte som skončil...

Uistoval ma, že si moju prácu váži a vždy bol so mnou spokojný, ale nastali určité okolnosti a po minulom volebnom roku zasiahli aj náš inštitút, priznajúc, že aj pod ním sa trasie stolička. Ako ma oboznamoval so situáciou, a ja som ako-tak prichádzal k sebe, prišlo mi na myseľ to zvláštne slovné prepojenie z Tribeča o väžňovi. Akoby mi pohorie, ten drevený mlčiaci les, poslal svoj ortieľ.

Môj rozsudok...

Ešte raz mi poďakoval, potriasli sme si rukami a pobral som sa.

Od riaditeľa som vychádzal bledý a s ochabnutými kolenami. Zatvárajúc za sebou dvere, mi zrak opäť padol na sekretárkine hodiny na stole. Až teraz som si uvedomil, že boli zostrojené na spôsob slnečných, v podobe konárov stromu.

A ukazovali dvanásť štyridsaťtri...

Sekretárka si všimla, že som zostal zarazený, ale nič nepovedala. Ktovie, koľko kolegov takto videla vychádzať od riaditeľa. Niečo vo vnútri mi nedalo, neviem prečo, akoby som to nebol ja. Len som počul, ako mi z úst vychádzajú slová:

„Zvláštne hodiny. Zaujímavé. Ešte som také nevidel.“

„To je ručná práca, darček od dedka. Pracoval v horách. A aj teraz, keď už je dávno na dôchodku, stále chodí do lesa,“ rozrozprávala sa. „Akurát teraz,

v sobotu, ho ideme pozrieť aj s mojím snúbencom.“ Zaujalo ma to, ale nie natoľko, aby som s ňou začal viac debatovať. Už som sa pohýňal na odchod, keď ešte dodala: „Býva v Žiranoch, takže to má do hory blízko, čo by kameňom dohodil, ako sa hovorí.“

Nestačila dokončiť vetu a mne prebehol mráz po chrbte. Pozrel som na ňu šokovaný, teraz už nevediac, či viac z toho, že som práve dostal padáka, alebo z toho, že spomenula Žirany... Len som čosi zamrmlal, že nech sa jej teda darí, poďakoval a šiel do svojej kancelárie. Bolo to, ako v zlom sne. Potreboval som upokojiť svoju myseľ a hlavne z nej vytesniť Tribeč.

Mal som ešte dva dni čas a potom do desiateho dovolenku. Zbytok mi mali preplatiť. Začal som si spratávať svoje veci do krabíc. Mal som ich naukladané v policiach. Zaujímavé, že mi dali na starosť agendu tesne pred príchodom nového riaditeľa. Ukázalo sa, že to bol dobrý postup a úplne som sa zahĺbil do balenia. Za tie roky sa mi toho nazhromaždilo dosť, ale rozhodol som sa, že všetko si brať nebudem. Ved' aj načo? Popritom sa mi hlavou prehánali rôzne myšlienky, najmä však, čo všetko som v živote obetoval svojmu životnému snu a tejto práci. Čo bolo vlastne to isté. A zase mi preblesklo, že toto som už nedávno preberal. Áno, vtedy...

Sadol som si za stôl a prestal vypratávať skriňu.

„Čo som vlastne v svojom živote dokázal? Moja životná záľuba a práca ma úplne pohltila. Moji priatelia sa mi vytratili zo života. Tí z mladosti. Lebo potom som už vlastne žiadnych ani nemal. Okrem Jozefa. Počkať, ale teraz by som to mohol aspoň čiastočne napraviť. Čo čiastočne?! Ved' je predsa dvetisícjedenásty! Áno, to je ono. Ale to musím premyslieť doma.“

Blížil sa fajront, tak som všetko nechal tak . Rozhodol som sa, že to dokončím zajtra a v piatok budem mať dost' času rozlúčiť sa.

Cestou autobusom ma dobehli myšlienky z práce. Nenápadne som si obzeral ľudí, akoby som sa bál, že vedia o čom premýšľam. Tí istí ľudia, takmer na identických miestach, rovnako sa tváriaci. Za tie roky som si už väčšinu z nich zapamätal, dokonca, aj čo nosia oblečené. Ešteže posledné dva dni pôjdem autom, aby som si odviezol veci. Takže vlastne, dnes cestujem takto naposledy. To by ma ráno ani vo sne nenapadlo. Toto pomyslenie mi vyvolalo mierny úsmev na tvári, až som sa zháčil. „Čo ak ma niekto ukradomky pozoruje?“ Opäť som sa poobzeral, teraz už úplne vedome. „Nie. Nikto. Každý je tu s vlastnými myšlienkami a s vlastným prežívaním, v svojom svete. Uväznení sami v sebe. Celé týždne, mesiace, roky...“

Domov som sa dovliekol bez nálady. Dal som si riadne dlhú sprchu, akoby som chcel zmyť zo seba ten životný neúspech.

„Ale prečo neúspech?“ nahlas som sa spýtal sám seba už uvelebený v kresle, chlipkajúc svoj obľúbený ovocný čaj. „Ved' niečo som predsa dokázal. Mám už síce dávno po päťdesiatke, ale fyzicky sa cítim na oveľa menej. Na druhej strane, za tie roky som si našetril poriadny balík peňazí. Nepijem, ani som nikdy nepil a ani nefajčím. Z práce dostanem slušné odstupné, takže suma sumárum, by mi to vystačilo minimálne na desať, možno až pätnásť rokov...“

„Ale o čom to tu rozmýšľaš, Dušan?“ opäť som zahriakol nahlas sám seba.

„Si normálny?“ snažil som sa zavrhnúť starecké myšlienky. „To predsa nie si ty. Stále si zvyknutý na niečom pracovať, analyzovať, byť v pohybe. Máš predsa vysokoškolské vzdelanie, prírodovedeckú fakultu. Aj keď už pár desiatok rokov za

sebou. Čo by som mal..? No jasné! Skočím za Jozefom. Zajtra sa za ním stavím. Aj tak som ho chcel vidieť.“

Pozrel som si ešte večerné správy a šiel spať. Bez večere. Ráno som si to vynahradil. Neponáhľal som sa. Do práce som šiel autom, paradoxne som to mal časovo výhodnejšie, ale uprednostňoval som mestskú dopravu.

V práci som pokračoval v balení a upratovaní skríň v svojej kancelárii, pri ktorom sa mi spontánne vynárali spomienky a úplne som pri tom zabudol na Jozefa. Spomenul som si naňho až pri obede. Vyťukal som jeho číslo na displej mobilu a čakal. Zodvihol.

„Ahoj Jozef, nevyrušujem ťa?“ v pozadí sa ozývala vrava a štrngot príborov.

„Ahoj Dušan. Som práve na obede, ako možno počuješ. A pokiaľ ma sluch neklame, tak aj ty. Konečne, že si sa aj ozval.“

„Prosím ťa, potreboval by som sa v niečom s tebou poradiť.“

„V pohode, príď. Keď môžeš aj dnes okolo tretej.“

„Fajn, akoby si mi čítal myšlienky. Ďakujem Jozef.“

„Za málo, Dušan. Teším sa. Tak zatiaľ,“ zložil.

„To snád' nie?“ blysko mi hlavou. Toto som už predsa zažil.

Z obeda som sa vrátil do kancelárie a pokračoval v balení. Chcel som to stihnúť ešte dnes a zajtra vybaviť personálne veci. S niektorými kolegami som ešte nebol. Zopár z nich sa už pri mne zastavilo v mojej kancelárii a aj cez obedňajšiu prestávku. Bolo asi štvrt' na tri, keď som naložil do auta poslednú škatuľu a pribuchol kapotu. Akurát, aby som v popoludňajšej špičke stihol stretnutie s Jozefom. Ešteže nesnežilo. Neboli tri, keď som trochu nervózne zaklopal na dvere Jozefovho laboratória. Predsa len, zážitky z Tribeča sa mi

chtiac-nechtiac pripomenuli a keď som si uvedomil, že teraz môžem kopu vecí urobiť inak...

Zvíтали sme sa a prešli do jeho pracovne. Musel som sa pritom ovládať, aby som sa mu nevrhol od dojatia na krk. Ale doma aj v práci som sa na to v duchu pripravoval. Ved' znova byť s človekom, ktorému ste boli na pohrebe...

„No tak vitaj človeče, už si tu riadne dlho nebol. Mal by si trošku zvoľniť tempo. Vidím na tvojej tvári, že by si asi potreboval na čas vypnúť,“ oslovil ma prvý, ako sme sa usádzali do pohodlných kresiel.

„Pred tebou tuším nič neutajím. V podstate máš pravdu,“ priznal som. Jozef mal skvelú pozorovaciu schopnosť a nielen to. Vedel odhadnúť človeka po niekoľkých minútach rozhovoru. Samozrejme, že o tom, čo som zažil v Tribeči, som sa rozhodol mlčať.

„Vieš, ani neviem, odkiaľ začať. Tak pôjdem priamo k veci. Skončil som v práci. Teda nie ja, sám od seba, aby si rozumel,“ habkal som. Jozef od údivu nadvihol brvy. Takéhoto ma ešte nezažil.

„Prepustili ma. Ako povedal riaditeľ, po minuloročných voľbách sa začali veľké zmeny a vraj náš inštitút to zasiahlo tiež.“

„To je mi ľúto, Dušan. Klamal by som, keby som ti teraz povedal, že viem, ako sa cítiš.“

„No a práve preto som tu. Aby si ma správne pochopil. Z finančného hľadiska som za vodou. Poznáš ma za tie roky. Nefajčím, neholdujem alkoholu ani ženám, takže som si našetril slušnú sumu, čo by mi vystačila na niekoľko rokov. Ale...“

„Ale ty si odjakživa pracant. Stále byť aktívny a neustále niečo riešiť. Všetak?“ trafil Jozef do čierneho a ja som len bezradne rozhodil rukami.

„Tak, vitaj u nás,“ povedal s úsmevom.

„Prepáč, ale nerozumiem ti,“ bol som vedľa.

„Hovorím, vitaj u nás. Ak chceš,“ zopakoval. Nechápavo som naňho hľadeli.

Kútiky úst sa mu ešte viac rozšírili a videli som, že sa na mojej reakcii dobre baví a vychutnáva si to. „Dušan,“ začal, „akurát sa u nás uvoľnilo miesto archivára. Kolega odišiel na dôchodok. Riaditeľ sa pýtal, či nepoznáme niekoho spoľahlivého. Je to kumulovaná funkcia aj s agendou a občasnou asistenciou. Zodpovedná práca, ale zasa žiadna naháňačka. A tuším si spomínal, že u vás máš, teda mal si, na starosť aj agendu, všetak?“

„Áno,“ ledva som sa zmohol na odpoveď neveriacky a v šoku hľadiac na Jozefa, ktorý pokračoval.

„Vzdelanie máš, skúsenosti tiež, nevidím problém. Čo ty na to?“ Párkrát som sa zhlboka nadýchol. Toto som teda nečakal ani vo sne.

„Jozef, ja neviem, čo ti mám na to povedať. Som z toho mimo. V dobrom slova zmysle. Lebo, uvažoval som, že zoberiem takmer hocijakú prácu a ornitológii sa popritom aj tak môžem venovať,“ predostrel som mu svoju víziu.

„Ako hovoríš priateľu. Život je zmena, netreba sa jej báť. Tak čo, berieš?“

„A kedy by som mohol nastúpiť?“

„No, čím skôr, ako mi bolo oznámené. Ja dám zajtra avízo riaditeľovi a hneď ti potom zavolám. No a,“ nahol sa, vzal kalendár zo stola a prevrátil list.

„A od jedenásteho si náš. Vyhovuje, pán budúci kolega?“

„To sa mi snáď len sníva. Nemôžem tomu uveriť. Ako sa ti môžem odvdáčiť?“ bol som celý na mäkko.

„Vieš, niečo by som možno potreboval. Ale neponáhľa to, do leta je ďaleko. Zatiaľ sa tu udomáčniš.“

„Ďakujem ti ešte raz. A v lete som ti k dispozícii. A aj v zime, ak by bolo treba. Nebudem ťa už zdržovať, ja mám tiež ešte nejaké veci, čo som si zbalil v práci a musím ich vyložiť,“ zdvíhal som sa na odchod.

„Ty môžeš vždy, Dušan. Teším sa, že odteraz sa budeme viac stretávať.“

„Ja takisto, Jozef.“

Vidím na tvojej tvári, že si na ten kameň úplne zabudol. To som rád,“ dodal, keď som už mal položenú ruku na kľučke dverí.

Zarazil som sa a spýtavo sa naňho pozrel.

Usmial sa a povedal: „No ten kameň zo srdca, čo ti spadol,“ potľapkal ma po pleci.

„Ach, áno. Pravdaže,“ pochopil som a zasmial sa.

„Ďakujem ešte raz, Jozef. Tak zajtra.“ Podali sme si ruky a pobral som sa domov.

Vonku sa už začalo pomaly stmievať. Ochladilo sa a z tmavej oblohy začali poletovať drobné snehové vločky. Nadobudol som opäť dobrú náladu. Ešteže som mal takého priateľa, ako Jozef. Cestou cez mesto som si pohmkával v rytme mojej obľúbenej country. Doma som uložil škatule z práce do izby k tým zo včera. Rozmýšľal som, že si z nich veci roztriedim cez víkend, keď som si spomenul, že v sobotu idem za Karolom. Skoro som na neho zabudol!

„Teno týždeň bol riadne hektický“, povedal som si nahlas len tak sám pre seba, už sediac doma v kresle, posrkavajúc svoj obľúbený ovocný čaj. Na Tribeč som úplne zabudol. Teda skoro úplne. Až na tú situáciu so sekretárkou a tými hodinami. Zvláštnymi slnečnými hodinami. A na ten šok, keď mi riaditeľ oznámil, že som skončil. „Ale prestaň,“ karhal som sám seba. „A čo dnes s Jozefom? Ten zvláštny pocit, keď spomenul slovo kameň... Somarina! Všetko skončilo. Je rok dvetisícjedenásť a všetko ide tak, ako má ísť. Kamene sú preč. Dušan, toto sú len dozvuky,“ presviedčal som sám seba. „Musím brať veci také, aké sú. Aj tieto udalosti v prúde času. Zbytočne sa zaoberať, čo sa bude opakovať a čo nie,“ odôvodňoval som si logicky. Rozhodol som sa radšej ísť spať a psychicky sa pripraviť na zajtra. Čakal ma posledný deň v práci. Rozlúčkový.

Našťastie, všetko prebehlo bez veľkých emócií. Balil som si ešte posledných pár drobností, keď mi zazvonil mobil. Volal Jozef. Potvrdil môj nástup jedenásteho.

Pri obedovaní sa pri mne zastavilo niekoľko kolegov na kus reči. Nikomu som však nevešal na nos, že už mám novú prácu. Načo aj? Videl som na nich, že sú dosť vystresovaní zo situácie, ktorá nastala v inštitúte.

Po obede som hneď vybehol na personálne popodpisovať čo bolo treba.

Vrátil som sa do kancelárie po veci a poberal sa domov. Ešte posledný pohľad po miestnosti v ktorej som strávil celé desaťročia...

V hrdle mi navrela hrča a zovrelo žalúdok.

Len čo som zatvoril za sebou dvere svojho bytu s krabicami z auta, nahlas som zvolal: „Tak a je to Dušan. Jedna etapa života skončila a druhá začína. Nová práca, nové príležitosti, starý byt...“ poobzeral som sa okolo seba a išiel sa zložiť.

„A čo si mám aj byť kúpiť nový?“ spýtal som sa sám seba opäť nahlas, ale už uvelebený v kresle a vychutnávajúc si svoj obľúbený čaj. Byť som naozaj nepotreboval, možno na staré kolená vypadnúť niekam na chatu.

„No samozrejme, Tomáš! Sám sa mi vtedy ponúkal. Zajtra sa s ním o tom porozprávam. Ozaj, zajtra! Musím si zbaliť ku Karolovi pár vecí. Ráno sa nebudem ponáhľať, stačí, keď dorazím pred obedom.“ Nachystal som si veci do cestovnej tašky, prihodil k nej neodmysliteľný ruksak a uložil ich na chodbu ku dverám. Zapol som telku, aby som nepremeškal správy o počasí. Potom som sa začal nostalgicky prehrabávať v škatuliach z práce a triediť ich obsah.

Ako vždy, zažral som sa a do reality ma dostala až zvučka večerného spravodajstva. „Dobre Dušan, to by na začiatok stačilo,“ pochválil som sa nahlas, zhodnotiac pohľadom výsledok môjho úsilia. Podarilo sa mi vytriediť asi tretinu krabíc.

Uvelebil som sa do kresla pred televízor so svojou obľúbenou šálkou čaju a pozrel si správy. Nič zvláštne sa nedialo, politika ma nikdy veľmi nezaujímala. Paradoxne, kvôli nej som prišiel o prácu. Zopárkrát som posurfoval na kanáloch, až kým nešlo počasie. Predpoveď bola nepriaznivá, hlásili príchod studenej vlny a aj sneženia. Už o pár hodín to malo doraziť.

„No, čas ako vyšitý ísť autom skoro tristo kilometrov,“ znechutene som skomentoval informáciu o počasí a vypol televízor.

„Ráno budem musieť ísť skôr, ako som plánoval.“

Vyrazil som po siedmej. V meste už bola kalamita. Tu stačí, keď napadne päť centi snehu a nastane chaos. Pomaly som sa blížil k výpadovke. Dúfal som, že sa situácia zlepší, ale stále viac snežilo a doprava sa spomaľovala. Pridala sa aj